

Jelka Smreka

Spomen-područje Jasenovac

Braće Radić 147

44 324 Jasenovac

Rođena sam 20. srpnja 1953. u Bjelovaru.

Osnovnu školu i gimnaziju pohađala sam u Novoj Gradiški. Diplomirala sam arheologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Kao kustos-pripravnik šest mjeseci radila sam u Zavičajnim muzeju u Novoj Gradiški na zbirci arheologije.

U Spomen-području Jasenovac radim neprekidno od 1. srpnja 1985. godine na poslovima kustosa (stručni ispit za kustosa položen 1987.). Do 1991. godine radila sam kao kustos zbirke za Staru Gradišku, kada sam stručno obradila i vodila sve zbirke Spomen-muzeja Kula, Stara Gradiška (dokumenta, predmeta, fotografija, sjećanja, upitnika za preživjele logoraše), samostalno vršila prihvata i vodstvo posjetitelja. U to vrijeme dopunila sam izložbu «Dokumenti zločina» koju je Odbor za Kulu postavio u Kuli, a nakon istraživanja određenih tema vezanih uz ustaški logor u Staroj Gradiški, priredila sam samostalne izložbe: *Likvidacija zatočenika u ćelijama smrti 1942*; *Likvidacija sela Uskoci 1944*; *Razmjene zatočenika iz ustaških logora*;

Bila sam stručni suradnik pri snimanju dokumentarnog filma *Kula smrti*, Vladimira Tadeja, i stručni konzultant pri snimanju dokumentarnog filma *Krv i pepeo Jasenovca*, Lordana Zafranovića.

Uz poslove vezane za Spomen-muzej Kula, Stara Gradiška, obavljala sam stručne, a po potrebi i ostale poslove u Spomen-području Jasenovac: prihvata posjetitelja u Memorijalnom muzeju u Jasenovcu, stručna vodstva, iskopavanja masovnih grobnica u Donjoj Gradini, organiziranje naučnih skupova, komemorativnih svečanosti za 22. travnja i 4. srpnja, susreta Zajednice memorijala Jugoslavije, vođenje dokumentacije i održavanje kontakata sa Sekcijama preživjelih zatočenika, uređivanje pojedinih izdanja u biblioteci «Poruke», i td.

Nastavkom djelatnosti Spomen-područja Jasenovac, u lipnju 1997, pa do konca 1999. bila sam jedini stručni djelatnik, što je značilo sve: koordinacija poslova na tehničkoj obnovi SPJ, razminiranje i uređenje spomeničkog prostora, obnova muzejske djelatnosti (prikupljanje i stručna obrada muzejske građe, okupljanje preživjelih logoraša, obnova biblioteke,) posjetitelji, stručna vodstva, svjedočenje na suđenju Dinku Šakiću, ustrojstvo Ustanove

sukladno zakonskim propisima, utvrđivanje ratne štete na muzejskoj građi; i mnogo toga zaboravljenog.

Zajedno s ostalim članovima Povjerenstva Ministarstva kulture RH za izradu privremenog postava u Memorijalnom muzeju Spomen-područja Jasenovac bila sam suautor u realizaciji tematskih izložbi: *Spomen-područje Jasenovac 1968-1999.god.* (1999-2000. god.); *Proboj logoraša 22. travnja 1945.* (2000-2001.god.); suradnik u realizaciji izložbe *Koncentracioni logor Jasenovac - Izložba o počecima logorskog sustava kolovoz 1941.- veljača 1942.*, (Nataša Mataušić, (2002-2003. god.).

S učenicima Osnovne škole Jasenovac pokrenula sam i vodila rad muzejske radionice, te smo postavili izložbe: *Uspomena u sjećanju* (2002-2004. god.), *Spomenik, spomenici, uspomena...cvijet jasenovački* (2004-2005. god.). Muzejska radionica postala je temelj Obrazovnog centra Spomen-područja Jasenovac.

Godine 1988, zajedno s tadašnjim kolegama, bila sam suradnik na izradi muzejskog postava Memorijalnog muzeja (autori Antun Miletić i Dragoje Lukić), a za novi muzejski postav (otvoren 2006. god) s kolegom Đorđem Mihovilovićem suautor sam u izradi *Baze podataka stalnog muzejskog postava i Poimeničnog popisa žrtava koncentracijskog logora Jasenovac 1941.-1945.*, te autor predmetnih legendi.

Rad na Poimeničnom popisu žrtava koncentracijskog logora Jasenovac 1941-1945. nije završen izdavanjem istoga u tiskanom obliku, već kolega Mihovilović i ja svakodnevno radimo na njemu, te su do 1. studenog 2008. prikupljeni podaci za 75.236 osobe umorene u sustavu KCL Jasenovac, a svi su ti podaci dostupni posjetiteljima Memorijalnog muzeja Spomen-područja Jasenovac.

Voditelj sam snimanja iskaza sjećanja preživjelih zatočenika/ca i autor scenarija njihovih iskaza koji su sastavni dio muzejskog postava Memorijalnog muzeja Spomen-područja Jasenovac.

Istraživanja o zbivanjima na području bivšeg logora III Ciglana Jasenovac poslije svibnja 1945, (razgovori i snimljeni iskazi sjećanja sudionika tog vremena, prikupljene fotografije, dokumenti) započela sam još 1990., a nastavila i proširila 2002. Rezultate tog istraživanja objavio je Slavko Goldstein u tekstu «Radna grupa Jasenovac 1945.- 1947.», u knjizi «Jasenovac 1941.-1945. - Logor smrti i radni logor», Nataša Mataušić, Spomen-područje Jasenovac, 2003.

Kustos sam zbirke predmeta te skrbim i o pojedinim sekundarnim dokumentacijskim fondovima.

Koordinator sam u izradi novih web stranica JUSP Jasenovac koji će uz ostalo sadržavati i Poimenični popis žrtava KCL Jasenovac.

Zajedno s kolegicama i kolegama, u stručnom muzejsko-dokumentacijskom i tehničkom odjelu, učestvujem u gotovo svim aktivnostima JUSP Jasenovac.

Jasenovac, 10.11.2008.

Jelka Smreka